

6 Kommunikation med part

5 § Ett yrkande om betalningssäkring får inte bifallas utan att motparten har beretts tillfälle att yttra sig. Är det fara i dröjsmål, får dock åtgärden omedelbart beviljas att gälla till dess något annat har förordnats.

Den skattskyldiges rätt

Bestämmelsen ska ses mot bakgrund av 10, 11 och 18 §§ FPL om kommunikation med part. I 10 § FPL föreskrivs att motpart ska tillställas ansöknings- eller besvärshandling eller annan handling varigenom mål anhängiggörs och att parten ska föreläggas att svara inom viss tid. Undantag från denna regel får ske bl.a. om det kan befaras att underrättelsen skulle avsevärt försvåra genomförandet av beslutet. Av 11 § FPL framgår att motparten i svaret ska ange om han medger eller bestrider yrkandena i målet.

Innan mål avgörs ska part vidare enligt 18 § FPL ha fått kännedom om vad som tillförts målet genom annan än honom själv och ha fått tillfälle att yttra sig. Undantag från denna regel kan göras på samma grunder som enligt 10 § FPL.

Genom bestämmelsen i 5 § BtSL har den skattskyldige i mål om betalningssäkring tillförsäkrats en ovillkorlig rätt att yttra sig före beslut om det inte är fara i dröjsmål. Bestämmelserna har utformats efter mönster från motsvarande bestämmelser beträffande kvarstad (jfr 15 kap. 5 § resp. 26 kap. 2 § RB).

Fara i dröjsmål

Med fara i dröjsmål menas att omständigheter föreligger som kan befaras avsevärt försvåra eller t.o.m. riskera att helt omintetgöra en senare verkställighet (prop. 1978/79:28 s. 148). Vad som måste bedömas är risken för att den skattskyldige försöker sabotera eller omöjliggöra en kommande verkställighet om kommunikation sker före beslut.

Liksom när det gäller möjligheten att förordna att beslutet ska delges först i samband med KFM:s förrättning (9 § BtSL) är det risken för att den skattskyldige undanskaffar sin egendom som är avgörande för bedömningen (prop. 1978/79:28 s. 148). Det ligger i sakens natur att undantagsreglerna ofta måste tillämpas på grund av risken för att den skattskyldige ska undanskaffa sin egendom. Redan den omständigheten att fara föreligger för att en viss del av den egendom som kan komma att tas i anspråk genom betalningssäkring undanskaffas, utgör tillräckligt skäl för att underlåta kommunikation. I de fall säkringsåtgärden bedöms förfela sitt syfte om beslutet föregås av kommunikation med den skattskyldige, ska kommunikation inte äga rum.

Egendom motsvarande skattekravet har tagits i förvar

I praktiken medför detta att om egendom med ett värde motsvarande skattekravet har tagits i förvar kan inte fara i dröjsmål anses föreligga. Den skattskyldige ska i sådana fall beredas tillfälle att yttra sig. Detta bör också normalt bli fallet om den skattskyldige inte kan antas äga ytterligare egendom utöver den som tagits i förvar. Därigenom får den skattskyldige möjlighet att i ett tidigt skede ställa säkerhet för fordringen och kan på så vis t.ex. undvika offentligheten i samband med LR:s beslut om betalningssäkring.

I andra fall anses normalt fara i dröjsmål föreligga. SKV ska i ansökan om betalningssäkring yrka att den skattskyldige inte bereds tillfälle att yttra sig. En klar motivering till yrkandet ska lämnas.

Kommunikation vid fara i dröjsmål

Om LR fattar beslut utan föregående kommunikation (interimistiskt beslut), ska LR ge den skattskyldige tillfälle att yttra sig över beslutet inom viss tid från det han delgivits beslutet. Detta görs oftast i form av ett föreläggande i beslutet. I den aktuella situationen har som regel beslutet också redan verkställts, jfr avsnitt 10 om delgivning av beslut (9 § BtSL).